

Jautājumi Guntim Brūmelim

1. Savā 2023.gada 29.maija viedoklī Satversmes tiesai Jūs norādāt, ka Apstrīdētās normas pieņemšanas procesā Vides valstiskās organizācijas netika uzklauskātas pienācīgā kārtā. Kā Jūs komentētu to, ka par Apstrīdēto normu kopumā ar dažādām sabiedrības grupām tika diskutēts 29 sanāksmēs, sēdēs un semināros? Turklāt pašā pieteikumā (pieteikuma 115.punkts) ir norādīts, ka 2017.gadā un 2019.gadā bija īstenota sabiedrības līdzdalība.
2. Par Apstrīdēto normu notika diskusijas Meža konsultatīvās padomes sanāksmēs 2017. gada 5. jūlijā, 19. jūlijā, 18. augustā un 1. novembrī un 2019. gada 5. jūnijā. Turklāt 2017. gada 19. jūlija sanāksme organizēta ar objektu apskati dabā. Kāpēc, Jūsaprāt, šāds rīkoto sanāksmju skaits nebija pietiekams, lai varētu sniegt viedokli par Apstrīdēto normu?
3. Savā 2023.gada 29.maija viedoklī Satversmes tiesai Jūs norādāt, ka gandrīz visi nevalstisko organizāciju priekšlikumi tika ignorēti. Vai, Jūsaprāt, Ministru kabinetam ir pienākums piekrist visiem organizāciju priekšlikumiem? Vai tādēļ, ka Ministru kabinets nav piekritis priekšlikumiem, ir jāuzskata, ka nevalstiskās organizācijas nav uzklauskātas?
4. Savā 2023.gada 29.maija viedoklī Satversmes tiesai Jūs norādāt, ka Jūs nepārliecina Meža likuma 45.pantā minētais par to, ka Apstrīdētā norma neattieksies uz galveno cirti valsts mežos. Vai jums ir zināms, kā tiek noteikts mežistrādes apjoms A/S Latvijas valsts meži apsaimniekotajos mežos?
5. Savā 2023.gada 29.maija viedoklī Satversmes tiesai Jūs norādāt, ka “*MK noteikumu grozījumi neparedzot ciršanu pēc caurmēru aizsargājamas teritorijās, nesamazina risku aizsargājamā sugām un biotopiem ārpus Natura 2000 teritorijām*”. Tātad no Jūsu rakstveida viedokļa var secināt, ka, Jūsu ieskatā, Apstrīdētā norma neietekmē biotopu daudzveidību un aizsardzību?
6. Savā 2023.gada 29.maija viedoklī Satversmes tiesai Jūs norādāt, ka Eiropas Komisijas ierosinātā pārkāpuma procedūra par Latviju tika mērķēta tikai uz vienu mežu biotopu (9080* Staignāju meži), bet paredzams, ka jaunas pārkāpuma procedūras sekos, ja Latvija nepalielinās aizsargājamo teritoriju. Kāpēc Jūs uzskatāt, ka Apstrīdētā norma vispār ietekmē aizsargājamo teritoriju platību Latvijā?
7. Savā 2023.gada 29.maija viedoklī Satversmes tiesai Jūs norādāt, ka “*Laiks produktīvam mežam līdz tas sasniegtu vecumu, kad pieļaujamas kailcirtes pēc caurmēra, nav pietiekami ilgs, lai veidotos liela dimensija koki un kritālas*”. Kāpēc Jūs uzskatāt, ka koka vecums ir tieši atkarīgs no caurmēra?
8. Savā 2023.gada 29.maija viedoklī Satversmes tiesai Jūs norādāt, ka Dagna Dubrovska piedāvātā informācija ir “*izrauta no konteksta un vērtējami kā “cherry picking” (ogu vākšana), kas ir plaši izmantots demagoģijas veids*”. Savukārt nākamajā viedokļa lapā Jūs apgalvojat, ka “*Dagnis Dubrovskis laika periodā no 2017.-2021. gadam tika nodarbināts AS “Latvijas valsts meži”, kā eksperts (redzams amatpersona*

deklarācijās),” un tādēļ viņa viedoklis nav objektīvs. Vai, Jūsaprāt, šis nav *ad hominem* arguments no Jūsu puses? Turklāt, ņemot vērā Jūsu darbību Latvijas Universitātē, Bioloģijas fakultātē, pētījumu programmā EVIDEnT, Latvijas Dendroekologu biedrībā, vai Jūsu viedokli var uzskatīt par objektīvu?

9. Savā 2023.gada 29.maija viedoklī Satversmes tiesai Jūs norādāt, ka “*Viennozīmīgi, ciršana pēc caurmēra nepalīdzēs sasniegt Eiropas klimata akta mērķus*”. Kāpēc Jūs uzskatāt, ka Apstrīdētā norma ietekmēs klimata mērķu sasniegšanu, ja tā potenciāli varētu skart tikai 0,2% mežu? [precizēt ar ĀRI – mēs varam pie tiem % nonākt konkrēti?]

Jautājumi E. Kušneram

10. Sakiet, savā 2023.gada 24.jūlija viedoklī Satversmes tiesai – 2/3.lpp. – Jūs norādāt: “*Kailcirtes uz desmitiem gadu (piemērojot intensīvas mežsaimniecības metodes, pat pilnībā) izslēdz noteiktu ekosistēmu pakalpojumu turpmāku pieejamību, kas prasa kompensējošu pasākumu veikšanu meža un vides aizsardzības politiku ietvaros (kas praksē nenotiek).*” Šajā ziņā, vai Jūs, lūdzu, varētu paskaidrot, kādēļ, Jūsaprāt, **Meža atjaunošanas noteikumu (Noteikumi Nr.308) 4.¹ punktā paredzētie atjaunojošie pasākumi nav uzskatāmi par “kompensējošu mehānismu”?** Jo īpaši ņemot vērā, ka to īstenošanas rezultātā pēc kailcirtes mežs tiek atjaunots ar kvalitatīvu stādāmo materiālu.
11. Šo pašu paskaidrojumu 3.lpp., vērtējot ilgtspējības principa mijiedarbību ar citām vērtībām, Jūs norādāt – “*Iedomātā kompromisa meklēšana ir dziļi asimetriska - praksē novērojam labi artikulētu un pārstāvētu ekonomisko interešu sadursmi ar dabas vai klimata procesiem, kas mums ierastā veidā nepiedalās kompromisa izstrādāšanā, jo dabas likumi neveido kompromisus, tie ir nepielūdzami.*” Šajā ziņā, vai pareizi Jūs saprotu, ka, **Jūsaprāt, nevarētu veidoties situācija, kad kāda cita sabiedrības interese ir pārāka pār vides interesi?**
12. Paskaidrojumu 3. un 4.lpp. tiek sniegts plašs vērtējums tam, ka ilgtspējīga attīstība prasa nodrošināt arī nākamo paaudžu intereses. **Vai, Jūsaprāt, šis pienākums neizpildās konkrētās lietas apstākļos, ņemot vērā pienākumu atjaunot mežus ar kvalitatīvu materiālu?**
13. Viedokļa ietvaros – 7.-10.lpp. – liela uzmanība ir pievērsta ANO ģenerālās asamblejas 2015.gada 25.septembra rezolūcijas Nr.70/1 “Mūsu pasaules pārveidošana: ilgtspējīgas attīstības programma 2030. gadam” atsevišķiem punktiem, piemēram, rezolūcijas 15.9.punktam un rezolūcijas 15.5.punktam. Vienlaikus paskaidrojumu ietvaros nav analizēta, piemēram, Apstrīdētās normas **mijiedarbība ar rezolūcijas 12.2.punktu, kas paredz pienākumu līdz 2030.gadam nodrošināt dabas resursu lietderīgu izmantošanu**, vai, piemēram, 15.6.punktu, kas **paredz pienākumu veicināt pienācīgu piekļuvi ģenētiskajiem resursiem**. Šajā ziņā sakiet, vai, sniedzot viedokli, tika ņemti vērā arī citi rezolūcijās ietvertie mērķi, bez tiem, kas ir “ūri” vērsti uz dabas saglabāšanu.

12.2. “Līdz 2030. gadam nodrošināt dabas resursu ilgtspējīgu apsaimniekošanu un lietderīgu izmantošanu”

15.6. “Veicināt ģenētisko resursu izmantošanas sniegto ieguvumu taisnīgu izmantošanu kopīgām vajadzībām un veicināt pienācīgu piekļuvi šādiem resursiem, kā to paredz starptautiskās vienošanās”

14. Paskaidrojumu 9.lpp. Jūs norādāt, ka Apstrīdētās normas mērķis: “ir nepārprotami saistīts ar ekonomisko interešu apmierināšanu, turklāt gan Apstrīdētā norma, **gan citas vienlaikus grozītās normas ir ar negatīvu ietekmi uz dabas daudzveidības saglabāšanu un atjaunošanu.**” Šajā ziņā, vai Jūs, lūdzu, varētu paskaidrot kā “citas vienlaikus grozītās normas” rada negatīvu ietekmi uz vides daudzveidību, jo īpaši ņemot vērā, ka **lielākā daļa no normām paredz papildus iepriekš nebijušus pienākumus mežu atjaunošanā (īsaiki atjaunošanas termiņi, augstāks kritušo koku saglabāšanas pienākums u.c.)?**
15. Viedokļa 10.lapā Jūs norādāt: “Apstrīdētā norma arī nerada tiesisku pamatu mērķtiecīgai kurināmā koksnes īstermiņa un ilgtermiņa pieejamības risināšanai”. Šajā ziņā, vai Jūsaprāt, lietā esošie dati neaplicina, ka Apstrīdētā norma ir radījusi labvēlīgas sekas attiecībā uz šķeldas cenu?
16. Tāpat, viedokļa 10.lapā savus Jūs secināt, ka “Apstrīdētā norma neskar steidzami risināmu, sabiedrībai vitālu funkciju nodrošināšanu”. **Kādēļ, Jūsaprāt, strauji pieaugošās šķeldas cenas nav uzskatāmas par sabiedrībai vitāli svarīgu jautājumu? Uz ko šāds secinājums par “nesvarīgumu” ir balstīts?**

Jautājumi I. Čepānei

17. Vai Jūs piekrītat tam, ka **Satversmes 115.pantā noteiktās tiesības uz labvēlīgu vidi nav absolūtas tiesības.** Proti, tās var ierobežot, jo īpaši tad, ja rodas steidzama nepieciešamība pēc citu sabiedrībai būtisku interešu nodrošināšanas (konkrētās lietas apstākļos **nepieciešamība nodrošināt steidzamu kurināmo resursu ieguvu saistībā ar karu Ukrainā un tā negatīvo ietekmi uz Latvijas kurināmo resursu tirgu**), gan arī ilgtermiņā ir paredzams, ka atsevišķu vajadzību palielināšanās ir nenovēršama?
18. **Kādēļ, Jūsaprāt, konkrētās lietas apstākļos Satversmes 115.pantā noteikto tiesību nodrošināšana ir svarīgāka nekā citu sabiedrībai būtisku interešu, piemēram, ekonomiskās stabilitātes (kopējās sabiedrības labklājības) – nodrošināšana?**
19. **Vai, Jūsaprāt atsaukšanās uz Satversmes 115.pantā noteikto īpašnieka pienākumu, tanī pašā laikā nerunājot par sabiedrības iespējamo kompensāciju īpašniekam mēs ignorējam tirgus attiecības.**
20. Vai, Jūsaprāt, valstij ir kāds absolūts pienākums saglabāt nemainīgu cirsmas caurmēru? Proti, vai, Jūsaprāt, valsts ne pie kādiem apstākļiem nevar mainīt cirsmas

caurmēru, ja to prasa citas sabiedrības intereses, turklāt šo īpaši tad, ja valsts vienlaikus paredz papildu pienākumus, kas ir vērsti uz vides aizsardzību?

21. Vienā no saviem zinātniskajiem rakstiem (Čepāne I. Labvēlīga vide. Jurista Vārds, 15.02.2022., Nr. 7 (1221), 60.-61.lpp.) Jūs analizējat Satversmes tiesas līdzšinējo praksi, atbilstoši kurai likumdevējam uz vidi jāraugās no “antropocentriska” viedokļa, proti, kā uz cilvēka vidi jeb tādu vidi, kas nepieciešama cilvēka izdzīvošanai un vajadzību apmierināšanai (sk., piemēram, Satversmes tiesas 2008. gada 24. septembra sprieduma lietā Nr. 2008-03-03 17.1. punktu; Satversmes tiesas 2017. gada 19. decembra spriedums lietā Nr. 2017-02-03, 19.1. punkts). **Attiecīgi, vai Jūs piekrītat līdzšinējai Satversmes tiesas praksei, ka vide pamatā kalpo cilvēka vajadzību apmierināšanai?**

Noliedzošas atbildes gadījumā: Tad vai es pareizi Jūs saprotu, ka, Jūsaprāt, līdzšinējā Satversmes tiesas prakse šajā ziņā ir nepareiza?

Apstiprinošas atbildes gadījumā: Kādēļ, tad, Jūsaprāt, konkrētas lietas apstākļos Apstrīdētā norma varētu būt neatbilstoša Satversmes 115.pantam, ja tā **acīmredzami labvēlīgi ietekmē cilvēka izdzīvošanas spējas, nodrošinot šķeldas cenu kritumu un secīgi tās pieejamību?**

Jautājumi Žanetai Mikosai

22. Karš Ukrainā izraisīja nepieredzēti lielu šķeldas cenas kāpumu. Neapšaubāmi karš Ukrainā ir uzskatāms par visas Eiropas un pat pasaules krīzi. **Vai likumdevējam šādos apstākļos būtu jāievēro dabas aizsardzības intereses tādā pašā apmērā, kādā to būtu iespējams izdarīt, ja nebūtu jānovērš tūlītēja krīze?**
23. Pētījumi norāda, ka iepriekšējais kailcirtes koku apmērs vairs neatbilda tirgus prasībām. **Vai likumdevējs būtu ievērojis sabiedrības ekonomiskās intereses, ja tiktu atstāts iepriekšējais kailcirtes apmērs?**
24. Vai un kāpēc, Jūsaprāt, Apstrīdētā norma vispār var ietekmēt tiesības uz dzīvi labvēlīgā vidē, ja tā skar tikai **0,2% mežu? [precizēt ar ĀRI – mēs varam pie tiem % nonākt konkrēti?]**
- a. **Ja atbild, ka skar. Pie cik liela mežu apmēra varētu apgalvot, ka norma neietekmē tiesības uz dzīvi labvēlīgā vidē?**
25. Latvijas labklājības līmenis ir vairāk nekā divas reizes sliktāks par vidējo rādītāju Eiropas Savienībā (ES), un mēs dzīvojam vidēji septiņas reizes nabadzīgāk par bagātākās ES valsts – Luksemburgas – iedzīvotājiem.¹ **Vai, Jūsaprāt, Latvija var veidot dabas aizsardzības politiku uz iedzīvotāju labklājības rēķina?**
26. Kāpēc, Jūsaprāt, Ministru kabineta izvēlētie līdzsvarojšie pasākumi, tas ir – pienākums veikt meža ataudzi 3 gadu laikā, 10 resnāko kritušo koku atstāšana, rēķinot uz cirsmas hektāru – neatsver iespējamo Apstrīdētās normas ietekmi uz vidi?

¹ <https://www.lsm.lv/teta-projekts/dati/labklajibas-limenis-latvija-aug-leni>

- b. **Ja atbild, ka neatsver.** Kādi, Jūsaprāt, pasākumi tādā gadījumā atsvērtu galvenās cirtes caurmēra samazināšanu un kāpēc?